

ΕΝΑΣ ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΑΡΜΑΤΩΛΟΣ

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ

Ο αδελφός του Λάμπρου Κατσώνη. Μιά φοβερή οικογενειακή τραγωδία. Τόν έφαγε με τὰ δόντια!... Και ή καρμπάνα ση-
παινει συναγεμώ. Ο Βρυκόλακας παγώνει τους Τούρκους. Στὰ Σάλανα, στο «Κρούε Πηγάδι». Τέ περιπέθειον άρματωλίκι.
«Θά κάψω τὰ Σάλανα!...» Μιά έπιχή μάχη. Τέ ταφιλικί της Σουλτάνας. Ο θάνατος του Βρυκόλακα.

ΤΑ 1703, ένα Τουρκικό άπόσπασμα βγήκε στη Λο-
κρίδα για νά καταδιώξη μία λητοσυμφορία που
είχε φανεί στά λημέρια εκείνα. Τό άπόσπασμα
έστιασε στό χωριό Άγία Εύθυμία του δήμου Γα-
λαξειδίου και κόνεψε στό σπίτι του πλουσιότερου
προχρίτου. Αυτός ονομαζόνταν Κατσώνης και ήταν
μεγαλειότερος αδελφός του Λάμπρου Κατσώνη, του
κατόπιν περιφίλου στολόχου, ό όποιος την έποχή
είκείνη ζούσε ήσυχα στό Γαλαξείδι.

Ο καλός νοικοκύρης έφλοξένησε τόν Όθω-
μανό μπουλούκμπαση (άποσπασματόχη) όσο καλύτερα μπορούσε.
Στό τραπέζι, ό Όθωμανός έφαγε τόν περιδωρο, μέθωσε και άρ-
χισε νά ένοχλή την γυναίκα του Κατσώνη. Η γυναίκα βγήκε στην
αύλη. Ο κτηνάδωπος την άκολουθήσε και της έπέτεθη. Η Κα-
τσώνισσα—πού δέν ήταν μόνον όμορφη, αλλά και γυγαντοκορημη
Ρουμειώτισσα— τόν έσπρωξε, κ' έβωσε και ό στόν άντρα της νά
τρέξη σέ βοήθειά της.

Ο Τούρκος χτυπά με τό σπαθί τόν Κατσώνη και τόν τραυμα-
τίζει. Έπειτα όρμά πάλι σάν ταύρος έναντίον της γυναίκας, έκείνη
άντιστέκεται, και ό άγριος Όθωμανός την παροβολεί με την κομψο-
ποια του και τή ρίχνει χάρου, πληρωμένη θανάτου.

Τότε πειά ό Κατσώνης, συγκεντρώνει τις δυνάμεις του, σηκώνε-
ται, και μουγγρίζοντας σά λιοντάρι, γίνεται, άν και έσραμάτος,
κάτω του Όθωμανού. Τό πάλαμα στάθηκε φοβερό, φριχτό, σαστή
τραγωδία. Έλληνες και Τούρκος κυλιόντουσαν χάρου, σάν ζωντανό
κουβάρι, χτυπιόνταν μουγγρίζοντας, πειός νά φάη τόν άλλον!

Τέλος, ό Κατσώνης κατώθησε νά βάλη κάτω τόν άντίπαλό
του, κ' ένω με τὰ χέρια του έταγγε τό λαιμό, άκούει πλάγι του
την άδύνατη φωνή της αιματοκυλισμένης γυναίκας του:

— Σκότασε τον!... Σκότασε τον!...

Και ό Κατσώνης πέφτει με τὰ δόντια τώρα, και μανιώδης, με-
θυμένος από τό αίμα, άλόγατος στην έκδίεση της οικο-
γενειακής του τιμής, κατασαρξίζει τό πρόσωπο του Τούρ-
κου, με τὰ δόντια, κόβοντας και φτύνοντας κομμάτια τό
κρέας!... Σέ λίγο δέν ύπρχε μπρός του παρά ένα πτώμα
στή θέσι του πρόσωπου του όποιου άνάδευαν φριχτά σπα-
ραγμένες σάρκες και αίματα!...

Όταν ό Κατσώνης σηκώθηκε, βήκε και τή γυναίκα του
πεθραμένη. Πίποτα πειά δέν τόνέκρατούσε στόν τόπο κείνο. Τό
μίσος του έναντίον της τουρκικής τυραννίας ήταν άκρίτητο.
Φόρεσε τὰ πολυτίμα όπλα του, έτρεξε στην έκκλησία και άρ-
χισε νά χτυπά την καρμπάνα. Οι χωριανοί, έκ-
πληκτοι για τήν άπροσδόκητη κηδωνοκοροσία,
έβγηκαν όρματωμένοι, είδαν τόν Κατσώνη αι-
μόφυρο και έξαγριαμένο, και έμαθαν από τό
στόμα του την οικογενειακή του τραγωδία.

— Παιδιά, έφώναξε ό Κατσώνης στά παλ-
ληκάρια του χωριού, μην καθόσαστε! Χτυπάτε τους Τούρκους
χωροφύλακας! Άκολουθήστε με.

Η τραγωδία άνοηχίσθη στούς δρόμους του χωριού. Όπου ά-
παντούσαν Τούρκο τόν έφριγγαν νεκρό. Και όταν πειά ή Νέμεση
έξετελέσθη, ό Κατσώνης, έπί κεφαλής 15 παλληκαριών, έπήρε τὰ
βουνά. Άπό κείνη την ήμέρα έγινε άρματωλός...

Η Όθωμανική Διοίκησης Σαλώνων (Άμφισσης), μόλις έμαθε
τά συμβάντα, έστειλε ένα μεγάλο άπόσπασμα στην Άγία Εύθυ-
μία για νά συλλάβη τους έπαναστάτες. Ο Κατσώνης όμως τους
έστησε καρτέρι σέ μία κλεισούρα, κοντά στην Άμφισσα και τους
έδεκάτισε.

Ο άρματωλός βρυκότανα έπάνω στην άκμή της ηλικίας του.
Ψηλός, σββαρός, πολύ άγροφός, είχε τόση άγριάδα στή μορφή,
και ό τραγικός θάνατος της άγαπημένης του γυναίκας είχε τόσο
σκληρόνει την καρδιά του, ώστε οι σύντροφοί του τόν ονόμαζαν
Καπετάν Βρυκόλακα! Η Όθωμανική Διοίκησης τόν έπεκίρησε και
ό Δερβέναγας τών Σαλώνων διατάχθηκε νά φέρη με κάθε θυσία
τό κεφάλι του.

Η φήμη του νέου καπετάνιου διαδόθηκε γρήγορα σέ όλη τή
Ρούμελη. Οι Χριστιανοί πήραν κουράγιο, σήκωσαν κεφάλι. Οι πα-
πάδες τόν έμνημόνευαν μυστικά στην Άγία Τράπεζα. Τό Δημο-
τικό τραγούδι τόν έπήρε στό φτερά του. Και από παντού μαζεύο-
νταν νέα παλληκάρια γύρω από τό μπαϊράκι του. Και όταν ό Βρυ-
κόλακας άπαντήθηκε με τόν Δερβέναγα τών Σα-
λώνων, τόν κατατρόπωσε, τούκοψε τό κεφάλι και
τό έστεισε στό δημόσιο δρόμο πού φέρνει στην Ά-
γία Εύθυμία.

Άπό τότε ό Καπετάν Βρυκόλακας έγύριζε τὰ
χωριά, παρακινώντας τους κατοίκους νά πάνε
στά Σάλανα και νά ζητήσουν νά βγη Σουλτανικό
φερμάνι πού νά του παραχωρή τό άρματωλικί του

Λοιδωρικού. Οι χριστιανοί τό δέχτηκαν, άλλ' οι μπέηδες κάτοικοι
όχι μόνον τό άρνήθηκαν, αλλά κ' έστρατολόγησαν 400 Τούρκους
έναντίον του. Τό άπόσπασμα αυτό έπήγε στην Άγία Εύθυμία, έ-
πιασε όλους τους συγγενείς του Καπετάν Βρυκόλακα και τών συν-
τρόφων του, τους έδεσε από τό λαιμό με σχοινί και τους έσεσαν
έτσι πίσω του... Ένώ όμως οι μπέηδες έστρατοπέδευαν στό χωριό
Βίδαβη, ήθε ένας άπεστολμένος του Βρυκόλακα και τούς έλεε ότι
ό Καπετάνιος τους περιμένει παλληκαρίσια στή θέσι «Κρούε Πη-
γάδι» για νά τους κλεμψή.

Οι μπέηδες έπήγαν. Γίνηκε Όμηρική μάχη. Στό τέλος ό Βρυ-
κόλακας και τὰ παλληκάρια έβγαλαν τό γαταγάνια και κινήθη-
σαν τούς Τούρκους. Δισκόπια έχθρικά κομμά μέγανασ τόν κόμμο
της σφαγής. Άπό τούς Έλληνες σκοτώθηκαν μόνον 9.

Η θριαμβευτική αυτή νίκη άνεπτέρωσε τό φρόνημα τών ερ-
ματωλών, οι όποιοι έξακολουθούσαν νά κυνηγούν τους φεύγοντας
Τούρκους ως στό Λοιδωρικό. Άμα μπήκαν σ' αυτό ό άρματωλός
έβρασαν φωτιά στό σπίτι και τσουφέζαν τους Τούρκους πού έση-
πούσαν από τις αλόγες για νά σωθούν. Μειψώμενος από τό θρίαμ-
φό του αυτόν ό Βρυκόλακας άπεφάσισε νά έκστρατεύη έναντίον
της Άμφισσης όπου κατοικούσαν οι πλουσιότεροι μπέηδες της
έπσχιας, για νά χτυπήση ίσα σην καρδιά την Τουρκική έβουσία.

Ένα πρωί λοιπόν ό Καπετάν Βρυκόλακας με τό σώμα του (ά-
πάνω από 300 παλληκάρια) φανερώθηκε στην Άμφισσα. Έντρομοί
όι μπέηδες στείλανε άνθρώπους και τόν παρακάλεσαν ν' άπομα-
κρυνθή, δίνοντάς του 25 χιλιάδες γρόσια και την ύπόσχεσι ότι θά
ένεργήσουν νά του παραχωρήσουν τό έπιθυμητό του άρματωλικί.

Ο Βρυκόλακας τούς έβαλε προθεσμία έξι μηνός. Άν στό διά-
στημα αυτό δέν έβγαινε τό Σουλτανικό φερμάνι της παραχωρή-
σεως, ό Βρυκόλακας θά ξανοχότανε νά κάψη τὰ Σάλανα!

Υστερ' από λίγον καιρό, ό Πασάς του Εγρύπου έστειλε στό
Βρυκόλακα έγγραφο, διά τό όποιόν τόν διώρισε άρματωλός
της Άγίας Εύθυμίας, του Γαλαξειδίου και της Βουνιχώρας.

Ο Βρυκόλακας όμως, πού δέν έπεριμενε ένα τέτοιο περιο-
ρισμό του άρματωλικίου του, έφρονιμασε για τήν άπάτη και
άρχισε νά στρατολογή χριστιανούς και νά κακοποιή τους
Τούρκους. Έκβύρισε πρώτα τό Λοιδωρικό και έγκατέστησε
τοποτηρητή του τό Λυκοθανάση, έπειτα μπήκε στό Γαλα-
ξειδι και διώρισε τόν Τσεκούρα (συγγενή του) και τέλος στό
χωριό τών Σαλώνων τόν συμπατριώτη του Ζαχαρόνωστα.
Αυτός ό τίως άρχισε νά μαζεύη τὰ χαράτια και τὰ δέκατα,
καταπιέζοντας φοβερά τούς Όθωμανούς, οι όποιοι έκαναν
μυστικές έτοιμασίες για ν' άπάλλαγούν
άπό τόν τρομερό αυτόν άρματωλός. Ο Δερ-
βέναγας της Άμφισσης κατώθησε νά
στρατολογήση 700 διαλεχτούς άντρες και
με αυτούς έκόπησε νά ένεργήση γενική
έπίθεση έναντίον του άρματωλός.

Μόλις ξεκίνησε από τὰ Σάλανα ό Όθωμανικός στρατός, ό
Βρυκόλακας βγήκε σέ συνάντησί του, πού ήξε από τήν Άγία Εύ-
θυμία. Η μάχη ήταν άγρια και κράτησε πολλές ώρες. Ο Βρυκό-
λακας—μάρτος μέσα στούς καινούδες της μαρμούρης,—πολεμούσε
έπί κεφαλής τών παλληκαριών του και δεκάτιζε τόν ήθρο. Η
σύγκρουσι κράτησε 15 ώρες. Στό τέλος οι Τούρκοι τό βάλανε στά
πόδια, και οι Έλληνες κυνηγώντας τους κλείσανε σέ μία ρεματιά
και τους κατέκοψαν.

Ο Βρυκόλακας έμεινε νικητής. Μαζί με τους αιχμαλώτους του
ήταν ό μπέης τών Σαλώνων και άλλοι μπέηδες. Ο Βρυκόλακας
έστειλε άμέσως στά Σάλανα έπιτροπή από χριστιανούς για νά ζη-
τήσουν τό ύποστειμένο Σουλτανικό φερμάνι, φοβερίζοντας ότι δια-
φορετικά θά σφάξη τους αιχμαλώτους. Τρομοκρατημένες ή οικο-
γένειες τών αιχμαλώτων, έστειλαν πλούσια δώρα στην Κωνσταν-
τινούπολι, ικετεύοντες τό Σουλτάνο νά ύπογράψη τό φερμάνι
για νά σωθούν οι συγγενείς τους.

Και τό φερμάνι ήθε. Ο Βρυκόλακας έπήρε την άρματωλική
δικαιοδοσία του οπος την ήθελε, και διώρισε τὰ πρωτοπαλληκάρά
του στις διάφορες τοπαρχίες.

Στό φερμάνι όμως αυτό δέν περιλαμβάνονταν τό Γαλαξείδι,
γιατί αυτό είχε παραχωρηθεί από τό Σουλτάνο στή μητέρα του.
Άλλ' ό Βρυκόλακας δέν έσβαρίστηκε τό ηγεμονικό αυτό δικαίωμα
και άρχισε νέες έπιδρομές έναντίον τών Τούρκων του Γαλαξειδίου.

Νέα λοιπόν πρεβεία στην Κωνσταντινούπολι, νέα
δώρα στό Σουλτάνο και στή Βασιλιμήτορα, ή ό-
ποια τέλος συγχανήθηκε και δέχτηκε νά συμπε-
ριληφθή και τό ταφιλικί της στή δικαιοδοσία του
τρομερού άρματωλός. Και ό ιστορικός της έποχής
γράφει:

«...Υπεκρεώθη όμως ό Βρυκόλακας νά στέλ-
νη κατ' έτος εις τόν Σουλτάνο ένα ίέρακι (σαί-

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΚΡΟΙΣΟΙ

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥΧΩΝ

Οι «δυναστείες» του χρήματος, Η σταδιοδρομία του Βάντερμπιλτ. Ο διευθυντής του Κήρυκος της Νέας Υόρκης. Άθλητισμός, επιχειρήσεις, αγαθοεργίες. Τα παιδικά χρόνια του Μόργκαν. Οι καταπληκτικές επιχειρήσεις του. Είνε ευτυχείς οι βασιλείς του χρήματος ; Τι λένε οι ίδιοι. κτλ.

ΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ και σήμερα το τόσο ενδιαφέρον άρθρο μας για τους πολυεκατομμυριούχους του κόσμου.

Ο πολυεκατομμυριούχος Άμερικανός Κορνήλιος Βάντερμπιλτ, για τη σταδιοδρομία του οποίου εγράψαμε στο προηγούμενο φύλλο, απόκτησε δεκατρία παιδιά, τὰ ὅποια μ' ἔλα τὰ πλοῦτα καί μ' ἔλα τὰ τεράστια ὑλικά μέσα ἀνάθεμα σκληρά, ὅπως ἦταν μεγαλομῆκος καί ὁ Ἰάβος. Γιά νά δοκιμάσῃ δὲ τὴν ἱκανότητα τοῦ μεγαλιτέρου τοῦ παιδιοῦ, τοῦ Οὐίλλιαμ, τὸ ἄφησε χωρὶς καμμία ἐπίβουλο, δίνοντας τοῦ μόνο μιά μικρὴ ἀγοράκι, τὸ μόνο δῶρο ποῦ τοῦ ἔκανε ποτὲ, ἐν ὄψῃ ζωῆς. Μὰ ὅταν πέθανε τοῦ ἄφησε 450 ἑκατ. δολλαρίων.

Ένας ἄλλος ἐπίσης περίφημος ἑκατομμυριούχος ἦταν ὁ διευθυντής τοῦ «Κήρυκος» τῆς Νέας Υόρκης Γόρδων Μπέννερ, ὁ ὁποῖος φημιζόταν ἑξαιρετικά γιά τὴ μαγία τοῦ μέ τὸν ἀθλητισμό. Ἦταν περίφημος αὐτοκινητιστῆς καί κυνηγός καὶ αὐτὸς εἰσήγαγε τὸ «πόλο» στὴν Ἄμερικὴ. Ἐίχε δῖπλομα πλοίαρχου καί κέρδισε μὲ τὸ γιῶντ τοῦ «Ερρίετα» τὸ πρῶτο βραβεῖο στους διεθνῆς ναυτικούς ἀγῶνας διὰπλου τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Στὶς μεγαλοκρεπτεῖς ἐπαυλεῖς τὸν φιλοξενούσε δούκας, πρίγκιπας καί βασιλεῖς ἀκόμα.

Κρίνοντας τὸν κανεῖς ἀπ' αὐτὰ, θὰ ὑποθέσῃ ὅτι ὁ Γόρδων Μπέννερ δὲν νοιάζονταν γιά τίποτε ἄλλο παρὰ γιά τὸ σπῶρ καί τὶς δασκεδάσεις. Ὅσοσο, εἶνε ὁ ἴδιος ποῦ γιά νά καταστῆρῃ τὸ μονοπώλιο τοῦ μεγάλου ὑπερωκεανικοῦ καλωδίου, ὀργάνωσε μαζὶ μὲ τὸ Μάκαιη τὴν Ἐταιρεία τῶν Ἐμπορικῶν καλωδίων, μὰ ἀπὸ τὶς ἰσχυρότερες ἑταιρεῖες τοῦ κόσμου. Ὁ ἴδιος ὀργάνωσε καί ἔστειλε μ' ἄποστολὴ πρὸς ἀνεύρεση τοῦ ἀπολεσθέντος ἐξερυθρῆν τοῦ Κίναβιντον, ὅπως ὀργάνωσε, καί τὴν περίφημη ἀποστολὴ τῆς «Ζανέττας» πρὸς ἀνακάλυψη τοῦ Νοτίου Πόλου. Ὁ Μπέννερ ἐπίσης ἴδρσε τὰ περίφημα δωμαῖα σισαίτια τῆς Νέας Υόρκης. Ἐκανε κ' ἕνα σωρὸ ἄλλα πράγματα ἀκόμη, μὰ τὸ κυρίως ἔργο τοῦ ἦταν ἡ διευθύνσις τοῦ «Κήρυκος» τῆς μεγαλειτέρας ἐφημερίδος τῆς Ἄμερικῆς.

Τὴ διηύθυνε ἀπὸ τὸ βῆθος τοῦ μεγάρου τοῦ στοῦ Παρία καί ἰσχυρίζονταν ὅτι ἀπὸ κει ἐξ ἀποστάσεως, μπορούσε νὰ κινή καλῶτερα τὴν πολιτικὴ καί τὰ γεγονότα τῆς χώρας τοῦ. Ἐκείνο ὅμως ποῦ εἶνε βέβαιον, εἶνε ὅτι δὲν τοῦ ξεφάνυσε οὐτε ἡ παραμικρὴ λεπτομερεια ἀπὸ τὴ σύνταξη τῆς ἐφημερίδος τοῦ κ' ὅτι διατηρεῖ τὴν πολιτικὴ τὸν ἀνεξαρτησία. Περὶφημη εἶνε ἡ ἀπάντησις ποῦ ἔδωσε σ' ἕνα ἀμερικανικὰ συνδικάτο τὸ ὁποῖο τὸν ἐρώτησε ἀν πουλεῖται ὁ «Κήρυξ».

—Ναι, ἀνήγησε-κάνοντας ὅτι δὲν καταλαβαίνει-πουλεῖται μὴ ἀ πεντάρα ὅλη τὴ βδομάδα καί μὴ δεκάρα τὶς Κυριακῆς !..

Περὶφημος ἐπίσης ὑπῆρξε ὁ περίφημος πολυεκατομμυριούχος Πιέροπτον Μόργκαν ποῦ ἀπὸ μικρὸ παιδικὰ ἔζησε μέσα στὸν πλοῦτο καί τὴν πολυτέλεια. Δὲν ἐστερήθηκε ποτὲ τίποτε. Στὸ σχολεῖο ἔγραφε στίχους. Δὲν ἔδειχνε τότε καμμία διάθεσις γιά τὴ λατρεία τοῦ θεοῦ τοῦ Δολλαρίου. Ὁ διευθυντῆς μιάς Ἀσφαλιστικῆς Ἐταιρείας, στὸν ὁποῖον τὸν εἶχε ἐμπιστεθῆ ὁ πατέρας τοῦ γὰ νὰ μορ-

νη) ὡς σημεῖον ἀλλῆς ὑποσημῆς.

Ὅκ' αὐτὰ εἶχαν συμβεῖ ὡς στὸ ἔτος 1740. Στὸ μεταξὺ ὁ Καπετὰν Βρυκόλακας εἶχε ὄθει σὲ δεύτερο γάμο μὲ μίαν ὀραία συγχοριανὴ τοῦ, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔκανε κ' ἕνα γιῶν.

Ὁ Βρυκόλακας ἔζησε κειὰ χωρὶς καμμία ἐνόχλησι ἀπὸ τὰ Ὀθωμανικὰ στρατεύματα καί πέθανε ἀπὸ φυσικὸ θάνατο. Ὅταν ἔκαταβε δὲ πηλοῖζαίε τὸ τέλος του, ἐζήτησε νὰ ἰδῇ τὸ πρωτοπαλλῆκαρό του. Ἡ σκηνὴ γῶρ ἀπὸ τὸ κρεββάτι τοῦ ἐτοιμοθάνατου ἀρματολοῦ ἦταν συγκινητικὴ. Διχίζοντάς τους τὸν γιῶν τοῦ, ὁ Καπετὰν Βρυκόλακας, τοῖς ἐξώρκισε νὰ εἶνε μονιασμένοι καί νὰ ἀπακούουν ὡς ἀρχηγὸ τους τὸ γυναικάδελφὸ τοῦ Ζαχαροκόστα, ὡς ποῦ νὰ μεγαλώσῃ ὁ γιῶς τοῦ καί ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγία τοῦ ἀρματολικιοῦ. Ἐπειτα ἔβγαλε τὸ δαχτυλίδι του, τὸ πέραςε στὸ χεῖρ τοῦ κηδεμόνος τοῦ γιῶν τοῦ Ζαχαροκόστα καί σφάλισε τὰ μᾶτια. Ὁ ἀτρόμητος Καπετὰν Βρυκόλακας, ὁ ἀρματολὸς τῶν Ρουμλιώτικων βουνῶν ἦταν κειὰ νεκρός !..

© Ἱστορικῆς

φωτῆ ἐμπορικῶς, τοῦ κάκου προσεπάθησε νὰ νικήσῃ τὴν ἀδιὰφορία τοῦ νεορῶ Μόργκαν πρὸς τὶς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεις. Στὸ τέλος ἀναγκάστηκε νὰ τὸν ἔνασσειλῃ στὸν πατέρα τοῦ, στὸν ὁποῖο ἔγραψε συγγρόνος: «Αὐτὸ τὸ παιδί δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ τίποτα. Δὲν ἔχει καμμία κλίση πρὸς τὶς ἐπιχειρήσεις. Δὲν ἀγαπᾷ τὴ δουλειά.»

Πότε καί πῶς κατώρθωσε νὰ ἀγαπήσῃ ὁ Μόργκαν τὴ δουλειά, εἶνε ἀγνωστο, ὥστόσο ὑπολογίζοντες ὅτι εἶναι κυρίαρχος 55,555 μιλίων σιδηροδρομικῶν γραμμῶν τῆς Ἄμερικῆς. Οἱ σιδηρόδρομοι αὐτοῦ φέρουν ἐτήσιον κέρδος ἄνω τῶν 50,000,000 δολλαρίων. Ἐκτός τῶν ἄλλων, ὁ Μόργκαν εἶνε ὁ κριώτερος μέτοχος τριῶν ἀτμοπλοικῶν ἑταιριῶν, δεκαπέντε βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, δέκα τραπεζῶν, πέντε τηλεγραφικῶν ἑταιριῶν, ἑπτὰ μεγάλων ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν, κτλ.

Εἶνε ευτυχῆς τάχα οἱ ἑκατομμυριούχοι ; Νὰ τί γράφει σχετικῶς σὲ μιά ἐπιστολὴ τοῦ Ὀυίλλιαμ Βάντερμπιλτ :

«Ἡ περιουσία μου εἶνε ἕνα φάρτιο πολὺ βαρὺ γιά ἕνα μονάχα ἄνθρωπο. Αὐτὸ τὸ βάρος μὲ συντρίβει καί μὲ σκοτώνει. Δὲν ἀπολαμβάνω ἀπὸ τὸν πλοῦτον μου καμμία εὐχαρίστησι, καμμία χαρὰ. Κατὰ τί εἶμαι πῶς εὐτυχιωμένος ἀπὸ τὸ γειτόνι μου ὁ ὁποῖος ἔχει μονάχα μισὸ ἑκατομμύριον φράγκα. Αὐτὸς ἀπολαμβάνει καλύτερα ἀπὸ μένα τὶς ἀληθινῆς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς, τὸ σπῆτι τοῦ εἶνε καλύτερο ἀπὸ τὸ δικό μου, ἡ ὑγεία τοῦ πῶς σταθερῶ, θὰ ζῆσῃ περισσότερο, καί αὐτὸς μπορεῖ νὰ περηφανεύεται γιά τοῖς φίλους τοῦ.»

Πεθαίνοντας ὁ Ουίλλιαμ Βάντερμπιλτ δὲν ἄφησε τίποτε στὰ παιδιὰ του, τὰ ὁποῖα εἶνε ἐν τούτοις σήμερα ἀπέραντος πλοῦτα καί ἄφησε ὅλη τὸν τὴν περιουσία σὲ φιλανθρωπικὰ κατστήματα.

Ὁ Πούλμαν, ὁ κυρίαρχος μιάς δολοκλήρου βιομηχανικῆς πόλεως μὲ 20,000 κατοίκους, διεκρίχθη τότε ποτὲ δὲν ἦταν τόσο εὐτυχιωμένος ὅσο τὴν ἐποχὴ ποῦ, γεμάτος ἐλπίδες γιά τὸ μέλλον, δούλευε μὲ τὸ μεροκάματο.

Ὁ Γκούλντ, γιά τὴν ταραχώδη ζωὴ τοῦ ὁποῖου τόσα εγράψαμε, ἔζησε κατὰ τὴν ἴδια τὸν τὴν ὁμοίολοι «μὴ ζοῖτὴ κολασιμένου». Ὑποφέροντας ἀδιάκοπα ἀπὸ τρομερῆς νευραλγίας ἔζησε μὲ ἀπ' τὰ πλοῦτα τοῦ τὴν ζωὴ καί τοῦ τελευταίου τοῦ ἔργατοῦ, ὁ ὁποῖος τοῦλάχιστον μπορούσε καί κοιμόταν ἦσυχα. «Ἄχ! πόσο εἶμαι κουρασμένος ! Πόσο εἶμαι κουρασμένος ! Ἐφάνταξε ἀδάκοπα.

Στὸ «Γιον Club» τῆς Ν. Υόρκης, ὅπου συχνάκις καθήμενός ὁ Πιέροπτον Μόργκαν, ἀπομονώνεται σ' ἕνα τραπέζι, κοιμίζει καί φαίνεται νὰ ὄνειροπολῇ. Ἐπειτα ἀποσύρεται ἀδόρυβα, χωρὶς νὰ βγάθῃ μιλὰ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ. Στὴν

ἐκκλήσι τοῦ Ἄγ. Γεωργίου, ὅπου εἶνε ἐνορίτης, ἔχει τὴν τακτικὴ, μὰ ἀπομονομένη, θέση τοῦ. Φθάνει στὰ γραφεῖα τοῦ κατὰ τὶς ἔντεκα, τὰ ἐγκαταλείπει στὶς πέντε, πηγαίνοντας διαρκῶς ἀπὸ τὸ ἕνα γραφεῖο στὸ ἄλλο, ξεφυλλίζοντας μηχανικὰ τὰ χαρτιά καί κοιτᾶζοντας τὰ πάντα μ' ἕνα βλέμμα ποῦ θὰ τὸ ἔπαιρνε κανεῖς ὡς ἀφηρημένος. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι αὐτὴ τὴν ὥρα κάνει διάφορους συνδυασμούς, μελετᾷ, σκέπτεται, ἀποφασίζει. Ζῆ σὺν κλεισμένος μέσα στὶς σκέψεις τοῦ, πᾶγμα ποῦ εἴκομα μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβῃ κανεῖς, ἀν λάβῃ ὅτ' ὄνη τοῦ, ὅτι τὰ ἔσοδα τοῦ καί τὰ ἔξοδα τοῦ εἶνε ἕνα μὲ μὴ μὲγάλης δυνάμεως, σὴν τὴ Γερμανία.

Ἐξ ἄλλου οἱ περισσότεροί Ἄμερικανοὶ ἑκατομμυριούχοι, τὸ θεωροῦν ὡς ὑποχρεώσι τοῦ ν' ἀφήσουν πεθαίνοντας στὴν χώρα τοῦς τεράστια κληροδοτήματα. Ὁ Στέφεν Ζιράδ ἔχτισε δεκάδες ὀρφανοτροφεία ὅπου στεγάζονται χιλιάδες ὀρφανῶν. Ὁ Κάρνετζι γέμισε τὴν Ἄμερικὴ καί τὴν Εὐρώπην μὲ τεράστιες βιβλιοθήκες. Ὁ Ρομφρέλλερ, ἐκτός τῶν ἄλλων δωρεῶν τοῦ, προσέφερε στὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Σικάγου 3,600,000 δολλαρίων. Ἡ γενναιοδωρεῖς τοῦ Μάκαιη εἶνε παροιμιώδεις.

Ἵως σκερποῦν ἔτσι ἀφθονὰ τὰ λεπτὰ τοῖς οἱ πολυεκατομμυριούχοι, γιὰτί ἔξρουν ἀπάνω σὲ πόσα ἔξοδα στερῆθκαν οἱ τεράστιες περιουσίες τοῦς...

ΑΙΑΝ ΠΡΟΞΕΧΣ ΣΤΟ "ΜΠΟΥΚΕΤΟ,.

"ΠΟΥΛΑΓΗΜΜΕΝΗ",

Γλυκίτατον και περιπαθέστατον ἑρωτικῶν

μυθιστόρημα.